

Ta-tuu ta-tuu

Lesvoorbereiding

Korte omschrijving van de les

De leerlingen luisteren naar een interactief verhaal over Roald en Vera die met hun step op pad zijn in de buurt. Onderweg zien zij van alles gebeuren. Per situatie bespreken de leerlingen in groepjes welke hulpdienst wordt ingezet.

Doel van de les

De leerlingen leren bij welke calamiteiten de hulpdiensten ingezet worden en wat hun belangrijkste taak is (mensen helpen, aanwijzingen geven zodat er geen verdere ongelukken gebeuren). De leerlingen breiden hun kennis over de hulpdiensten (politie – boeven vangen, brandweer – brand blussen, ambulance – ongelukken) verder uit. De leerlingen leren dat het opvolgen van de aanwijzingen van de hulpdiensten belangrijk is omdat het een bijdrage levert aan hun eigen veiligheid en die van anderen.

Lesspecificaties

Duur

Ongeveer 55 minuten

Materialen

- Verhaal
- Audio sirene (Digibord)
- Afbeeldingen hulpdiensten door ieder groepje
- Afbeeldingen van de brandweer, politie en ambulance voor ieder groepje
- Per groepje drie stukken karton (A4-formaat)
- Lijm

Vorbereiding

- Lees het verhaal door.
- Zet het audiofragment klaar op het digibord.
- Print voor ieder groepje de afbeeldingen uit.
- Geef ieder groepje drie stukken karton en lijm

Introductie

5 minuten

Laat het audiofragment van een uitrukkende hulpdienst zien/horen.

Bespreek kort met de leerlingen:

- Wanneer je de sirene hoort.
- Wat een sirene betekent.
- Wie er een sirene hebben en waarom.

Instructie

5 minuten

Leg uit dat de leerlingen gaan luisteren naar een verhaal waarbij ze gaan meedenken. De leerlingen luisteren naar het verhaal tot het moment dat er in het verhaal een hulpdienst aankomt. Ze horen dan via het digibord een sirene. Vanaf dat moment hebben de leerlingen een moment de tijd om samen te bedenken welke hulpdienst onderweg is en waarom. Ze houden dan het bordje met hun keuze omhoog.

Geef de groepjes twee minuten de tijd om de bordjes te maken.

Uitvoering

30 minuten

Lees het verhaal voor. (Zie bijlage.)

Op het moment dat er een hulpdienst aankomt laat dit dan horen middels het audiofragment op het digibord.

Laat de leerlingen in groepjes bespreken welke hulpdienst eraan komt en waarom zij dat denken. Bespreek steeds met de leerlingen de verschillende keuzes die zij maken. Stimuleer de leerlingen om hun keuze te verwoorden.

Ga ook in op de spullen die de hulpdiensten bij zich hebben. Komt de brandweer bijvoorbeeld met een bluswagen, een ladderwagen of een hoogwerker? Welke materialen gebruiken ze tijdens de reddingsoperatie? (Bijvoorbeeld een brandweerslang, een duikpak, luchtflessen, kniptang, brandwerende kleding, een veiligheidsmasker.)

En als er een ongeluk is gebeurd komt er dan een ambulance of een traumahelikopter? Wanneer wordt er gekozen voor de ambulance en wanneer voor de traumahelikopter? Welke materialen hebben de medewerkers bij zich? (Denk aan een brancard, een verbandtrommel, een AED.)

Komt de politie met een auto, met een busje of te paard? Wanneer gebruiken ze het een en wanneer het ander? Welke spullen hebben de agenten bij zich? (Denk aan handboeien, een pistool, een mobilfoon.) En wie heeft er spullen bij zich, zoals pilonnen en afzetlint, waarmee de weg afgezet kan worden zodat mensen niet te dichtbij kunnen komen? En in welke situaties wordt de weg eigenlijk afgezet? (bijvoorbeeld bij brand, bij een bommelding, als er een ongeluk is gebeurd, als er explosiegevaar is). En mag je dan onder de afzetlinten door zodat je het beter kunt zien? Waarom eigenlijk niet?

U kunt ook met de leerlingen verder praten over de waarschuwingssignalen. Brandweer, politie en ambulance hebben elk hun eigen sirene. Wat vinden de leerlingen opvallender: de zwaailichten of de sirenes. Waarom hebben de hulpdiensten beide? En hoe zit het met de traumahelikopter. Heeft die een zwaailicht of een sirene?

Afsluiting

15 minuten

Bespreek het verhaal kort na met de leerlingen.

- Wat zijn ze tijdens het spel over de hulpdiensten te weten gekomen dat ze eerder nog niet wisten?
- Waarom is het belangrijk om goed te luisteren naar de aanwijzingen van de politie-, brandweer- of ambulancemedewerkers?

Bespreek daarna met de kinderen enkele denksleutelvragen. Bijvoorbeeld:

- Wat doet de brandweer nooit? (nietus-sleutel)
- Het antwoord is politie, wat is de vraag? (antwoordsleutel)
- Wat zou er gebeuren als er geen politieagenten zouden zijn? (voorspelsleutel)
- Waarom hebben de hulpdiensten een zwaailicht en sirene? (interpretatiesleutel)

Bespreek met de leerlingen naar aanleiding van het verhaal van Roald en Vera het verschil tussen de aardbevingen in Groningen en aardbevingen elders in de wereld:

- In Groningen ontstaan de aardbevingen doordat er gas uit de bodem wordt gehaald waardoor de bodem een beetje inzakt. Het verzakken van de bodem zorgt voor een trilling in de grond. Op andere plekken in de wereld botsen aardplaten tegen elkaar waardoor trillingen ontstaan.
- In Groningen duren de aardbevingen heel kort, maar twee of drie seconden. Soms voel je dat het gebouw een beetje schudt, alsof er een zware vrachtwagen langsrijdt. Soms hoor je ook een geluid, net zoals je bij bliksem donder kunt horen.
- In landen met aardbevingen door botsende aardplaten duren de aardbevingen vaak langer. Daardoor kan er veel schade ontstaan.
- Aardbevingen door gaswinning en aardbevingen door plaattectoniek zijn niet hetzelfde en daardoor niet met elkaar te vergelijken.

Het botsen van de aardplaten kunt u illustreren met een globe en twee papieren die u met uw handen over de globe schuift en laat 'botsen'. (Bekijk voor meer informatie het filmpje met achtergrondinformatie op het digibord).

De aardbevingen in Groningen kunt u illustreren met twee sponzen: Leg de sponzen naast elkaar en vertel dat dit de bodem is. Als je gas uit de bodem haalt zakt de bodem op die plek iets in (druk zacht op de spons). De bodem zakt geleidelijk een stukje maar dat gaat zo langzaam dat we daar niets van merken. Nu zitten er in de Groninger bodem breuklijnen. (De plek waar beide sponzen elkaar raken). Die lopen van boven naar beneden. Gebeurt het inzakken heel snel (druk hard op de ene spons) dan kan de bodem aan de ene kant van zo'n breuklijn sneller zakken dan de bodem aan de andere kant. Dat zorgt voor een trilling: een aardbeving.

Achtergrondinformatie

Brandweer

De brandweer doet meer dan alleen het blussen van branden. Ook bij het bestrijden van rampen en het verlenen van hulp speelt de brandweer een belangrijke rol. Voorbeelden van rampen zijn een treinbotsing, een vliegtuigongeluk of een overstroming. De brandweer helpt dan bijvoorbeeld met het redden van mensen. Hierbij werkt de brandweer samen met de politie, ambulancediensten en andere hulpverleningsdiensten. Bij 'hulpverlening' kun je denken aan het bevrijden van dieren in nood, het opruimen van omgewaaide bomen en het leegpompen van ondergelopen huizen. Of aan een zwaar auto-ongeluk, waarbij de auto voorzichtig moet worden opengeknipt om de bestuurder te redden. Of aan een treinstel dat opgetakeld moet worden, omdat deze ontspoord is.

Bron: https://www.brandweer.nl/jeugd/informatie_over_de/

Politie

De politie heeft een breed takenpakket. Zij moet zorgen dat iedereen in Nederland zich veilig voelt. De politie houdt zich daarom actief bezig met het voorkomen en bestrijden van criminaliteit en de opsporing van criminelen. Maar de politie verleent ook hulp in noodsituaties als rampen. En zij ziet toe op de naleving van wetten en regels om zo te zorgen dat ieders leefomgeving zo leefbaar mogelijk is.

Bron: <https://www.politie.nl/themas/thema/politietaken.html>

Agenten doen dus meer dan het oppakken van criminelen. Een fietser zonder licht in het donker aanspreken valt bijvoorbeeld ook onder het bewaken van de veiligheid. Verder helpt de politie als er een ongeluk is geweest, ze houden verkeerscontroles en ze geven bekeuringen aan mensen die de regels overtreden. Agenten regelen het verkeer als er een ongeluk is gebeurd of als de stoplichten uitvallen door een stroomstoring. Ook komen agenten helpen bij het oplossen van burenruzies en ze waarschuwen mensen die overlast veroorzaken voor anderen. Denk aan mensen die hele harde muziek draaien in huis of mensen die dronken zijn en anderen lastig vallen.

Ambulance

Een ambulance (ziekenwagen, ziekenauto) is een voertuig om medische hulpverleners te vervoeren naar een plaats waar behoefte is aan spoedeisende hulp en om slachtoffers of patiënten te vervoeren naar een ziekenhuis.

Bron: <https://nl.wikipedia.org/wiki/Ambulance>

Een ambulancedienst is een organisatie die ambulances met deskundige hulpverleners beschikbaar heeft en deze op afroep inzet. In spoedeisende gevallen, of wanneer het slachtoffer niet gewoon vervoerd kan worden dient een ambulance gebeld te worden. Een ambulance wordt bijvoorbeeld gebeld voor:

- Stoomnissen in de vitale functies en het bewustzijn
- Ernstige ongevallen
- Hoogenergetisch trauma (HET)
- Fracturen (botbreuken) van bekken, bovenbeen, borstkas, wervels en schedel
- Ernstige bloedingen en shock

Bron: <http://www.eerstehulpwiki.nl/wiki/index.php/Hulpdiensten:Ambulance>

Meldkamer

Wie 112 belt om een hulpdienst in te schakelen wordt verbonden met de meldkamer. Hier werken medewerkers van politie, ambulance en brandweer. Afhankelijk van de calamiteit worden één of meerdere hulpdiensten ingezet.

Regionale hulpdiensten

De volgende links leiden u naar de websites van de regionale hulpdiensten. Hier vindt u informatie over de activiteiten van de hulpdiensten bij u in de buurt. Via deze sites kunt u direct contact opnemen.

<http://www.ambulancezorggroningen.nl/>
<http://www.veiligheidsregiogroningen.nl/>
<http://brandweergroningen.nl/>

Denksleutels

Denksleutels zijn sleutels met daarop een vraag of opdracht die kinderen aanzet tot creatief, analytisch en praktisch denken. Vrijwel alle kinderen zijn bekend met het begrip "sleutel" als een ding dat je gebruikt om iets te openen. De denksleutels gebruiken we om ons denken te openen. Dit is voor kinderen een makkelijk uit te leggen concept.

De denksleutels zijn te gebruiken voor peuters en kleuters, maar ook zeer geschikt voor oudere leerlingen.

De denksleutels zijn gebaseerd op the Thinkers Keys van de Australiër, Tony Ryan (1998).

Bron: <http://www.samenwerkingsverband3006.nl/mind/denksleutels/>

<http://talentstimuleren.nl/?file=4641&m=1447259021&action=file.download>

Bekijk voor meer informatie het informatiefilmpje over de denksleutels op het digibord.

VERHAAL

Roald speelt met zijn autootjes. Dat doet hij graag. Vandaag heeft hij bedacht dat boeven zijn monstertruck gestolen hebben. Met die auto met zijn supergrote wielen walsen ze over de andere auto's heen. Roald pakt zijn politieauto en zet de achtervolging op de boeven in.

'Ta-tuu, ta-tuu,' roept hij.

Na een wilde rit slaagt hij erin de monstertruck klem te rijden. Er is geen ontsnappen meer aan ook niet door over de politiewagen heen te rijden. De boeven worden ingerekend. Die kunnen richting gevangenis. Maar nu ziet Roald dat een paar van de plat gereden auto's in de brand zijn gevlogen. Snel laat hij zijn brandweerwagen uitrukken.

'Ta-tuu, ta-tuu.'

Hij laat de brandweer de brand blussen.

Zijn er ook gewonden, vraagt hij zich geschrokken af.

Hij pakt zijn ambulance.

'Ta-tuu, tring-tring.'

Roald kijkt verbaasd op.

'Tring-tring?'

Oh, hij begrijpt het: er werd aangebeld.

Moeder roept: "Roald, Vera is hier voor jou." 'Kom je spelen?' vraagt Vera.

'Ik speel al,' roept Roald terug.

'Het is veel te mooi weer om binnen te spelen,' zegt moeder en dus staat Roald even later buiten.

'Wat gaan we doen?' vraagt hij.

'Kijken of opa de steps al klaar heeft?' stelt Vera voor.

Opa opent zijn schuur en toont de steps die hij voor Vera en Roald heeft gemaakt. Het zijn heel bijzondere steps. Als je de treeplank op en neer beweegt, schiet de step vooruit. Roald en Vera oefenen even, maar hebben het snel onder de knie. Trots gaan ze met de nieuwe steps op stap. Als ze de hoek omslaan, horen ze een sirene.

(Klik op het audiofragment en laat het ongeveer 2 seconden horen.)

Ze zien dat langs het water veel mensen staan. Een auto is te water geraakt. Roald en Vera horen nog steeds de sirene.

'Ta-tuu, ta-tuu.' Ze zien een blauw zwaailicht naderen. Wie zou daar aankomen?

Onderbreek het voorlezen van het verhaal en laat de kinderen antwoord geven op de vragen: Wie komt daar aan, denk je? Wat gaan ze doen, denk je? Hoe doen ze dat, denk je? (Kan de brandweer zijn, maar in het geval er inzittenden waren ook een ambulance).

Als de duikers van de brandweer weer op de kade staan, zetten Roald en Vera hun steptocht voort. Opnieuw slaan ze een hoek van een straat om en botsen bijna tegen een mevrouw op. De mevrouw staat midden op het trottoir en kijkt wanhopig omhoog. Roald en Vera kijken mee omhoog en zien daarboven in die heel hoge boom een klein katje zitten, dat angstig miauwt.

'Ze durft niet meer naar beneden te komen. Ik heb al 112 gebeld,' vertelt de mevrouw.

(Klik op het audiofragment en laat het ongeveer 2 seconden horen.)

Onderbreek het voorlezen van het verhaal en laat de kinderen antwoord geven op de vragen: Wie komt daar aan, denk je? Wat gaan ze doen, denk je? Hoe doen ze dat, denk je? Wat is 112?

Roald en Vera nemen afscheid van de vrouw die blij is dat haar katje bij haar terug is. Als het tweetal de winkelstraat in stept, ziet het dat twee mensen verhit tegenover elkaar staan. Ze hebben ruzie. Ze willen elkaar opnieuw te lijf gaan.

(Klik op het audiofragment en laat het ongeveer 2 seconden horen.)

Onderbreek het voorlezen van het verhaal en laat de kinderen antwoord geven op de vragen: Wie komt daar aan, denk je? Wat gaan ze doen, denk je? Hoe doen ze dat, denk je?

Roald en Vera houden niet van ruzie en zijn snel doorgereden. Vandaag beleven ze wel heel veel, vinden ze. Ook nu weer. Iets verderop zien ze dat een oudere mevrouw met haar fiets is gevallen. De vrouw zit op de grond. Een paar mensen proberen haar overeind te helpen. Het lijkt erop dat de mevrouw niet meer kan staan.

(Klik op het audiofragment en laat het ongeveer 2 seconden horen.)

Onderbreek het voorlezen van het verhaal en laat de kinderen antwoord geven op de vragen: Wie komt daar aan, denk je? Wat gaan ze doen, denk je? Hoe doen ze dat, denk je?

De weg glimt. Roald en Vera zien waardoor de vrouw gevallen is. Ze is met fiets en al uitgegleden. Het is namelijk glad op de weg. Door een plas olie die een auto gelekt heeft. *(Klik op het audiofragment en laat het ongeveer 2 seconden horen.)*

Komt er nog een ambulance aan? Nee. Wie wel?

Onderbreek het voorlezen van het verhaal en laat de kinderen antwoord geven op de vragen: Wie komt daar aan, denk je? Wat gaan ze doen, denk je? Hoe doen ze dat, denk je? (Brandweer-politie-verwijderen van de olie van de weg)

Op de terugweg besluiten Roald en Vera langs hun school te stappen. Op het schoolplein doen ze wedstrijdjes. Wie gaat het hardst? Wie kan het beste sturen? Opeens verschijnt ook hier de brandweer. Roald en Vera kijken verbaasd om zich heen. Ze zien geen vuur, geen rook. Wat doet de brandweer hier? Zonder sirene? Zonder blauw zwaailicht? De brandweerlieden stappen uit, maar ze hebben geen haast. Er worden geen slangen uitgerold. Wat komen ze hier doen?

Onderbreek het voorlezen van het verhaal en laat de kinderen antwoord geven op de vragen: Wat komt de brandweer hier doen? Hoe doen ze dat, denk je? (inspectie, veilige vluchtwegen, brandalarm, blusapparaten)

Intussen is het gaan regenen. Roald en Vera besluiten de steps bij opa terug te brengen en daarna bij Roald thuis te spelen. Eerst krijgen ze van moeder een kopje thee. Buiten regent het nog steeds en het begint bovendien te stormen.

'Ik bel je moeder op,' zegt Roalds moeder.

'Je mag hier bij ons blijven eten.'

'Hiep hoi,' roept Roald. 'Dat wordt pannenkoekenfeest!'

Terwijl moeder in de keuken pannenkoeken bakt, spelen Roald en Vera met Roalds autootjes. Ze hebben een stad gebouwd waar de auto's doorheen rijden. Buiten gaat het nu flink tekeer. De regen slaat tegen de ruiten. Je hoort de storm brullen. Opeens klinkt er: *(Klik op het audiofragment en laat het ongeveer 2 seconden horen.)*

Roald en Vera rennen naar het raam. Wat zou er gebeurd zijn? Verderop zien ze dat een grote boom is omgewaaid. De boom ligt dwars over de straat. *(Klik op het audiofragment en laat het ongeveer 2 seconden horen.)*

Onderbreek het voorlezen van het verhaal en laat de kinderen antwoord geven op de vragen: Wie komt daar aan, denk je? Wat gaan ze doen, denk je? Hoe doen ze dat, denk je? (brandweer-kettingzagen)

Na het eten laten Roald en Vera de auto's weer door de straten van hun stad rijden.

'Ta-tuu,' zegt Roald, terwijl hij de brandweerwagen laat uitrukken.

'Waar is de brand?' vraagt Vera.

'Er is geen brand,' zegt Roald.

'Er is een aardbeving.'

'Waar?' vraagt Vera.

'Hier,' zegt Roald en hij maait een paar huizen omver.

'Wat doe je nu?' vraagt Vera boos.

'Er is toch een aardbeving.'

'Dan stortten de huizen heus niet in.'

'Welles.'

'Niet hier.'

'Dit is ook niet hier, we spelen dat we in een ver land zijn. Daar gebeurt het wel. Heb ik zelf op de tv gezien. Ta-tuu.

Pak jij de ambulance? Die hebben we ook nodig.'

'Nu is alles kapot. Zo vind ik er niks meer aan,' zegt Vera.

Op dat moment komt moeder de kamer binnen.

'Vera, je moeder belde. Je moet naar huis. Ik breng je wel even.'

Vera en moeder stappen naar buiten. De wind komt meteen onder moeders paraplu. De storm klappt de paraplu kapot.

(Klik op het audiofragment en laat het ongeveer 2 seconden horen.)

Voer een gesprek met de leerlingen. Zou er vanwege een kapotte paraplu echt een hulpdienst met loeiende sirenes aankomen?

Zorg voor een goed vervolg van het gesprek tussen Roald en Vera over de aardbeving; wie heeft gelijk? Vera of Roald?

Wijs op het verschil tussen schade hier en elders op de wereld en de inzet van de hulpdiensten.

Wat hebben we in dit verhaal geleerd over de hulpdiensten?